

Jardí de can Torras

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carrer Josep Anselm Clavé, 42.
Alçada: 216

Coordenades:

Latitud: 41.436585618914
Longitud: 1.8658626079559
UTM Est (X): 405248
UTM Nord (Y): 4587845

Classificació

Número de fitxa 08091 - 152
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estil / època: Contemporani Noucentisme
Segle XX
Any 1917
Autoria de l'element: Francesc de Paula Nebot i Torrens (arquitecte)
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: El jardí conserva encara molts dels elements originals, si bé, es tracta d'un jardí i, per tant, el fet que la casa estigui desatesa, també fa que cada cop estigui més desdibuixat pel que fa a la tipologia i diversitat de plantes i arbres existents.

Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL / Immoble / 8353-I
Data aprovació: dv., 05/06/2015 - 12:00
Número inventari Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, 2654
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Ornamental

Titularitat	Privada
Titular:	5381007DF0858S0001XD
Fitxes associades:	
<u>Can Torras</u>	
Autoria de la fitxa	Martí Picas. INSITU SL
Data de registre de la fitxa:	dj., 16/05/2024 - 14:08

Descripció

Les torres de can Pàmias i can Torras, situades pròximes a la font de Cantillepa, constitueixen exemples paradigmàtics de l'arquitectura noucentista. Ambdues edificacions comparteixen característiques estilístiques semblants i es troben immerses en jardins extensos amb àrees arbrades, aïllats de l'entorn urbà proper, fet que les converteix en punts de referència notables dins del paisatge local.

En particular, el disseny de la torre de can Torras destaca per la seva estructura quadrangular, essent una de les torres d'estiueig més distingides de Gelida i un dels primers exemples d'aquest tipus d'estructura en la localitat. L'estil, remissiu d'un petit palau afrancesat, va ser meticulosament planificat per harmonitzar amb els jardins circumdants, els quals estan poblats de palmeres, pins, avets i vegetació tropical.

Lluís Riu i M. Mercè Compte (2018) detallen les principals característiques del jardí original, dissenyat per l'arquitecte Francesc de Paula Nebot. Tot i que no es pot confirmar explícitament un disseny noucentista mitjançant fotografies, l'estil geomètric incidiria en la visió que Nebot advocava fermament per aquest estil, molt apreciat també pels propietaris. L'accés a la finca es realitza a través d'una reixa de ferro forjat situada al costat esquerre, adornada amb les inicials JT de l'amo (Joan Torras), decoracions geomètriques i una bola de vidre en la seva part superior. L'entrada condueix a un espai verd a l'aire lliure on el disseny paisatgístic integra parterres amb formes orgàniques als costats i davant de l'edifici, així com un parterre central geomètric. Destaca la presència de dues palmeres datileres que emmarquen simètricament la façana. Documentació històrica revela que anteriorment aquest espai acollia espècies arbòries com pollancres, xiprers macrocarpa o eucaliptus.

Avui dia, encara és possible observar avets, cedres i una pineda extensa en la part posterior del terreny.

Història

La història de can Torras de Gelida l'hem de situar en el context de finals del segle XIX i el primer quart del segle XX. Situada en el carrer Anselm Clavé aquesta es tracta d'una gran torre residencial d'estiueig.

Lluís Riu i Mercè Compte (2018) analitzen el fenomen de l'estiueig al poble de Gelida des d'una òptica de pràctica habitual entre la burgesia a principis del segle XX, influenciat pels corrents higienistes que van emergir en resposta a la creixent industrialització de la nova Barcelona, i que va trobar a Gelida un entorn que reunia unes condicions immillorables. Aquest moviment buscava espais naturals, tant marítics com muntanyencs, que oferissin un ambient net i sec per ser considerats ideals per a la recuperació de la salut i el benestar. Aquests llocs, sovint caracteritzats per la presència de fonts, especialment aquelles de propietats medicinals, es van convertir en destinacions predilectes per a aquests grups socials. A mesura que els mitjans de transport es van desenvolupar i millorar, va ser possible consolidar diversos nuclis d'estiueig en localitats anteriorment inaccessibles i allunyades de les zones més afectades per la contaminació urbana. Això va facilitar l'establiment de centres on la burgesia podia evadir-se temporalment de l'ambient urbà

contaminat, buscant refugi en entorns més purs i saludables. Aquesta pràctica no només reflectia una cerca de lloc per al descans sinó també una manifestació dels ideals de salut i higiene que predominaven en aquell període. Daniel Garcia Peris (2018) reforça també aquesta característica d'estiueig: "... Gelida ja era motiu d'atracció abans d'edificar-hi algunes cases emblemàtiques de l'estiueig com Can Pàmias i Can Torras."

Aquest gran casal construït l'any 1917, en els primers temps d'estiueig a Gelida va ser un projecte de l'arquitecte Francesc de Paula Nebot i Torrens (1883 - 1965) i el propietari, l'arquitecte i empresari Joan Torras Puig, un important industrial del sector metal·lúrgic Barceloní, propietari de la Foneria Torras Herreria y Construcciones. Torras i Nebot eren amics de joventut i li encarregà la construcció d'una segona residència a Gelida, per la recomanació mèdica que li havia fet el metge a la seva esposa, Assumpció Ferrer, per tal de trobar un clima més sec. La torre fou remodelada poc després, l'any 1920, pel mestre d'obres Delfí Mas i Valls, membre de la nissaga de constructors i arquitectes Mas de Gelida, incorporant alguns espais i detalls nous a l'edifici, deixant-lo tal com el veiem actualment. La visió de la casa i el jardí a través de la reixa de ferro és l'única de què es disposa des del carrer, ja que la resta del perímetre consta de mur i tanca verda. Nebot també va incorporar al projecte un disseny específic d'estil noucentista per la proposta del jardí.

Francesc de Paula Nebot i Torrens va completar la seva titulació com a arquitecte el 1909 i va exercir com a catedràtic de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona a partir de 1912. Director de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona durant dos períodes, 1923-1936 i 1940-1953. Fou responsable del projecte de la plaça Catalunya entre 1924 i 1926. Nebot va ser coautor de la remodelació del Palau Reial de Pedralbes amb Eusebi Bona entre 1919 i 1924. Es va destacar per la seva obra en edificis públics marcant l'estil noucentista i reflectint un èmfasi en l'art i l'arquitectura pública i privada.

Bibliografia

CARAFÍ, Mercè (1998). L'Abans. Recull gràfic de Gelida, 1890-1965. Efadós Editorial.

ROSELLÓ, Joan (2018). L'arquitectura de Joan Pascual Batlle dins del marc de la societat de Gelida de finals del segle XIX. La Quaderns Gelidencs d'Història i Societat – 6. Ajuntament de Gelida.

ROSSELLÓ, Joan (1990). "Els Mas, nissaga de paletes, constructors i arquitectes de Gelida". Miscel·lània Penedesenca. 1990, pp. 493-512.

RIUS, Lluís, COMPTE, M. Mercè (2018): "Els primers jardins de Gelida" Programa de Festa Major 2018, Ajuntament de Gelida. Regidoria de Cultura, Gelida, p. 90.

Enllaços d'interès:

[Jardí de Can Torras \(Jardins i jardiners\)](#)

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

[Programa Festa Major 2018](#)

[Els Mas, nissaga de paletes, constructors i arquitectes de Gelida](#)

